

Undervisning om medicin betaler sig

Apoteker Birgitte Egeberg Carlsen, Stege Apotek, og farmaceut Lykke Christensen, Vordingborg Apotek

Da apotekerne i Stege og Vordingborg indledte et samarbejde om medicin håndtering med Vordingborg Kommune tidligere på året, blev det en gevinst for alle. Apotekerne får nye opgaver, medarbejderne får interessante udfordringer og kommunen får opgraderet medarbejdernes kompetencer på medicinområdet – og i sidste ende daler risikoen for medicinfejl på plejehjemmene

Af Peter Starup. Foto: Peter M. Madsen

Seksten gange i løbet af foråret har farmaceuterne Randi Hulgaard og Lykke Christensen fra Stege og Vordingborg apoteker besøgt plejecentrene i Vordingborg Kommune. Her har de undervist i alt omkring 230 medarbejdere, primært SOSU-hjælpere, i medicin håndtering. Projektet er endnu ikke blevet evalueret, men både på apotekerne og på rådhuset i Vordingborg bliver forløbet betegnet som en succes.

”Vi har spurgt, hvad deltagerne synes om undervisningen, og langt de fleste er tilfredse. I de spørgeskemaer, jeg har fået tilbage, svarer 89 procent, at de en-

ten synes godt eller meget godt om undervisningen,” siger farmaceut Randi Hulgaard.

Apoteker *Birgitte Egeberg Carlsen* bakker op. Hun har længe haft et ønske om et samarbejde med kommunen, og ser det som en naturlig del af apotekets opgaver.

”Vi har formuleret en mission for apoteket, som blandt andet handler om, at vi skal spille en rolle i sundhedssektoren i lokalsamfundet. Samtidig får medarbejderne mulighed for at få en variation i hverdagen med nogle gode og sjove udfordringer,” siger hun.

Mange medicinfejl

Hvad angår Vordingborg Kommune, så er det ikke en tilfældighed, at man her allierer sig med lokale apoteker i en oprustning af medarbejdernes viden om medicin. Selv om kommunen ikke stikker ud i statistikken over medicinfejl på landets plejehjem, så er medicinbehandling et af de områder, som er sværest at håndtere.

”Vi var allerede i gang med overvejelser om at give især vores SOSU-hjælpere et løft på området. De bliver ikke undervist i medicin på deres uddannelse, men de er med til at give medicin i hverdagen. Samtidig er der en stigende tendens til, at medarbejderne

skal tage hånd om borgere, som har det meget dårligt, blandt andet fordi sygehusene udskriver borgerne hurtigere og hurtigere. Det øger alt sammen behovet for at klæde SOSU-hjælperne på,” siger *Charlotte Nielsen*, som er Vordingborg Kommunes fagspecialist for uddannelse og kompetenceudvikling.

Prioriteringen har vist sig at være den helt rigtige for både medarbejderne og de ældre på kommunens plejecentre. Medarbejderne har været glade for kurserne og lægger især vægt på, at undervisningen har fokuseret praktiske eksempler og på viden, som kan bruges med det samme i hverdagen. Og på plejecentrene afspejler de anerkendende ord sig i de første resultater.

”Vi kan allerede begynde at se ændringer i antallet af fejl, og vi forventer at effekten af undervisningen slår igennem i tilsynsrapporterne i forhold til utilsigtede hændelser,” siger Charlotte Nielsen.

Landsdækkende problem

På landsplan er medicinfejl blandt de fejl, som optræder oftest, når der bliver ført tilsyn med plejehjemmene. Medicinfejl er også blandt de fejl, som medfører de alvorligste påtaler. Derfor er der god grund til et naturligt fokus på området, mener Charlotte Nielsen.

”Vi er nødt til i kommunerne at tænke tanker om vores efteruddannelse af især SOSU-hjælpere. Ellers kan vi få svært ved at bruge dem. Det stiller høje krav, at vi har mange borgere, som har det dårligt, og når der ikke ligger noget om medicin i SOSU-hjælpernes grunduddannelse, så må vi selv klæde dem på,” siger hun.

Charlotte Nielsen vil ikke tøve med at anbefale et samarbejde med det lokale apotek til kommuner andre steder i landet, som oplever de samme udfordringer som i Vordingborg.

Det betaler sig

”Jeg synes helt sikkert, at de skal tage kontakt til apoteket. Farmaceuter kan noget og har en viden, som vores medarbejdere ikke har. Desuden har de den styrke, at de møder borgerne på apoteket til daglig og kender alle de spørgsmål om medicin, som kan opstå,” siger hun.

Anerkendelsen af det gode samarbejde i Vordingborg er helt i tråd med anbefalingerne på området. Der findes god dokumentation for, at det betaler sig at lade farmaceuter hjælpe sundhedspersonale med medicinbehandling, både ud fra en menneskelig og en sundhedsøkonomisk betragtning. Når farmaceuter kommer på banen, oplever færre borgere komplikationer, de slipper for hospitalsindlæggelser, og i sidste ende er farmaceuterne med til at forhindre dødsfald. Ud over de menneskelige aspekter slår dette igennem i sundhedsøkonomien især i form af færre indlæggelser. Det har blandt andet fået Institut for Rationel Farmakologi (IRF) til at opfordre til øget brug af farmaceuter.

”Der er i stigende grad evidens for, at medicinenemgang ved en klinisk farmaceut medfører besparelser og mindre sygelighed i form af færre indlæggelser og færre lægemiddelrelaterede problemer,” hedder det fra IRF i en studiemeldelse fra sidste år af en svensk undersøgelse af effekterne af at lade farmaceuter gennemgå ældre patienters medicin.

Aftaler kræver arbejde

De gode erfaringer og de åbenlyse fordele betyder imidlertid ikke, at det er helt ligetil at få aftaler på plads i kommunerne. Apoteker Birgitte Egeberg Carlsen fra Stege Apotek har i en tidligere stilling forsøgt at få et samarbejde med en kommune på plads

uden held. I Vordingborg var det en kombination af flere elementer, som førte til at anstrengelserne bar frugt. Kredsconsulent *Mie Riise* kom ind over, og der foregik et grundigt forberedelsesarbejde, blandt andet med hjælp fra projekter andre steder i landet og fra den inspiration, som findes på Apotekerforeningens medlemsnet. Og endelig lykkedes det at få et møde i stand med den helt rette i person i Vordingborg Kommune.

”Der er ingen tvivl om, at det var helt afgørende at få et møde ansigt til ansigt med kommunens ældrechef. Da vi endelig nåede frem til at præsentere mulighederne, var interessen der med det samme. Kommunen kunne se, at de til en rimelig pris kunne få et løft af medarbejdernes viden på området,” siger Birgitte Egeberg Carlsen.

Hun peger også på, at det har været et vigtigt element, at undervisningen kunne tilpasses de forskellige faggrupper i kommunen. Sygeplejersker har et højt vidensniveau, mens det som udgangspunkt ikke kan forudsættes, at SOSU-hjælpere har relevant forhandsviden.

”Jeg vil klart opfordre andre apotekere til at komme i gang. Forløbet har hele vejen igennem været positivt, også selv om det kræver et grundigt forarbejde,” siger Birgitte Egeberg Carlsen.

Hun tilføjer, at efteråret er et godt tidspunkt at tage fat i kommunerne på, fordi det er tidspunktet, hvor kommunerne planlægger næste kalenderår og budgetterne fastlægges.

Forårets kurser i Vordingborg skal inden længe evalueres på et møde mellem apotekerne og Vordingborg Kommune, men allerede nu er det besluttet, at der skal gennemføres endnu en undervisningsrunde i efteråret. ■